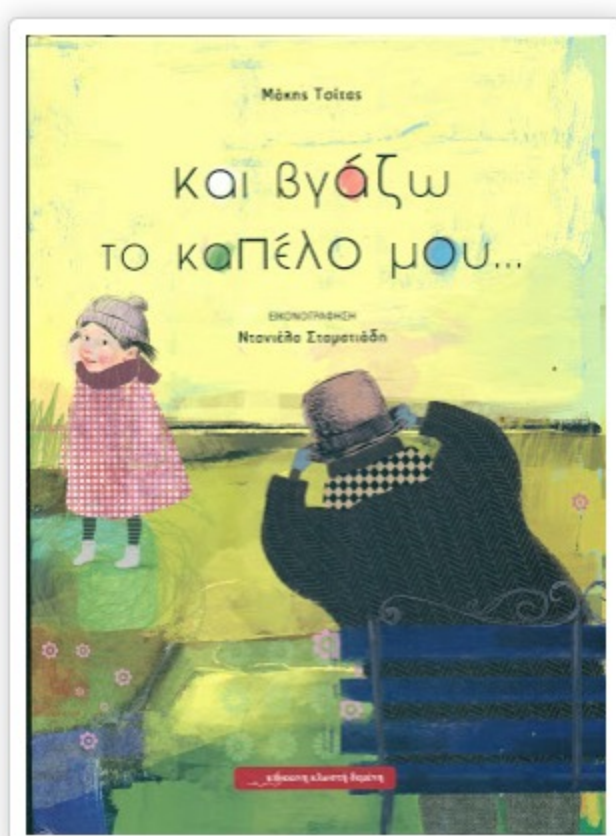

Μάκης Τσίτας, Και βγάζω το καπέλο μου...

Εικονογράφηση: Ντανιέλα Σταματιάδη, Κόκκινη Κλωστή Δεμένη, Πάτρα 2018

Πολλές και πολύ ενθουσιώδεις κριτικές έχουν γραφτεί το τελευταίο διάστημα για το *Και βγάζω το καπέλο μου...*, το βιβλίο που έγραψε ο Μάκης Τσίτας, εικονογράφησε η Ντανιέλα Σταματιάδη και εξέδωσε η Κόκκινη Κλωστή Δεμένη. Και δικαίως, καθώς, πράγμα όχι εντελώς αυτονόητο, πρόκειται για ένα βιβλίο που δικαιολογεί και με το παραπάνω τα διθυραμβικά σχόλια που το συνοδεύουν: τολμηρό χωρίς να είναι μελοδραματικό, ανατρεπτικό χωρίς να εκβιάζει τις εντυπώσεις, λιτό κι απέριπτο όπως κάθε έργο που έχει επίγνωση της αρτιότητάς του. Κι επιπλέον, ένα βιβλίο που μας αναγκάζει να σκεφτούμε με σοβαρότητα ζητήματα ουσιώδη, που έχουν να κάνουν με τα όρια, τις θεματικές και τη διαχείρισή τους.

Αλλά ας πάρουμε τα πράγματα από την αρχή: Ένας κύριος για τον οποίο δεν ξέρουμε και πολλά -βοηθούν σε αυτό το καπέλο, τα γυαλιά, το κασκόλ και το παλτό του- ξεκινάει για την πρωινή του βόλτα. Καταλήγει σε ένα πάρκο, όπου προθυμοποιείται να παίξει με μια ανέμελη παρέα μικρών παιδιών. Για τη χαρά του παιχνιδιού, γίνεται ο κακός λύκος στο «Λύκε, λύκε, είσαι εδώ;», το παιχνίδι που παίζουν εκείνη την ώρα τα παιδιά. Μόνο που στην πορεία, κι ενώ βήμα βήμα, χάριν και πάλι του παιχνιδιού, εγκαταλείπει τη μεταμφίεσή του, αποδεικνύεται πως ο καλόβολος κύριος είναι όντως ο κακός λύκος του παραμυθιού που θέλει να βλάψει τα παιδιά. Ευτυχώς για κείνα, συλλαμβάνεται πριν τους κάνει κακό. Αφήνοντας όμως πίσω τη μεταμφίεση, που εν είδει σκυτάλης θα παραλάβει κάποιος άλλος λύκος...

Τολμηρό το θέμα, δύσκολο και άβολο. Ξεπερνώντας ωστόσο τα στεγανά του όποιου εύπεπτου διδακτισμού, ο συγγραφέας στήνει χωρίς πολλά λόγια μια ιστορία πολυεπίπεδη και ευφυή, που υποδηλώνει μακρά θητεία στη γραφή και βαθιά γνώση της αφήγησης και των κανόνων της. Γιατί, σε πείσμα της αφελούς εντύπωσης ότι είναι πανεύκολο να γράψεις μια σύντομη ιστορία γαντζωμένος με νύχια και με δόντια από ένα εύρημα ή προεκτείνοντας περίπου εκβιαστικά μια σχηματική πλοκή ως το αναγκαίο ηθικό δίδαγμα, ο Τσίτας κατορθώνει μέσα σε λιγιστές γραμμές να στήσει μια πυκνή και συναρπαστική πλοκή: πατώντας στην παραμυθική παράδοση, αλλά διαχειριζόμενός την αριστοτεχνικά μέσα από το σταδιακό πέρασμα από τη φωτεινή, ανέμελη αρχή στο σκοτεινό, ζοφερό φινάλε· προλαβαίνοντας να μας χαρίσει μια διπλή ανατροπή – την πρώτη με την αποκάλυψη της ταυτότητας του λύκου, τη δεύτερη με την παράδοση της σκυτάλης στον επόμενο, αφήνοντας ορθάνοιχτο το τέλος της ιστορίας του· βάζοντας τον άφαντο ως εκείνη τη στιγμή παντογνώστη αφηγητή του να παρέμβει με έναν ανέμελο αυτοσαρκασμό από το πουθενά για να μας δηλώσει πως ξεχάστηκε τελείως και δε μας ενημέρωσε εγκαίρως πως ο κυριούλης με την καρπαρτίνα είναι τελικά ο γνωστός κακός λύκος των παραμυθιών· και, τελικά, μιλώντας για το απολύτως υπαρκτό κακό χωρίς να ζαχαρώνει τα λόγια του, με τόλμη αλλά και υποδόριο χιούμορ, δίχως να σπέρνει τον πανικό ή να εκβιάζει διδαχές και στρογγυλές λύσεις.

Η Ντανιέλα Σταματιάδη, από την πλευρά της μας χαρίζει μια εκπληκτική από κάθε άποψη εικονογράφηση. Ατμοσφαιρική και ελλειπτική, τόσο ώστε να μην αποκαλύπτει ό,τι το κείμενο επιμένει να μας κρύβει. Αλλά και τολμηρά υπαινικτική, χρωματίζοντας emphaticά, για να μην πω κραυγαλέα, ό,τι οι λέξεις αποσιωπούν, ή έστω λένε μισό. Μια εικονογράφηση όχι απλώς ωραία, αλλά σε ανοιχτό διάλογο με το κείμενο, το οποίο συμπληρώνει και σχολιάζει ευφυώς.

Λέγοντας πως το *Και βγάζω το καπέλο μου...* είναι απλώς ένα τολμηρό και εξαιρετικά ενδιαφέρον από θεματική άποψη εικονογραφημένο βιβλίο, το αδικούμε κατάφωρα, αφού έτσι θα παραβλέψουμε την άρτια δομή του και την ευφυή αφηγηματικά και εικονογραφικά διαχείρισή του. Που, νομίζω, ανεβάζει τον πήχη ψηλά. Και αποδεικνύει πως κάθε βιβλίο, ανεξαρτήτως έκτασης, μπορεί να είναι απλή αλλά και διόλου απλοϊκή υπόθεση.